NATIONALT VIDENSCENTER FOR DEMENS

Tryghed og patientsikkerhed skaber demensvenlige sygehuse

Et demensvenligt sygehus skal løbende have fokus på at sikre den faglige kvalitet for patienter med demens, når de er indlagte. Det betyder, at fokus primært er på patientsikkerhed, som kan være udfordret for patienten med demens og på at reducere antallet af utilsigtede hændelser.

Resultater af internationale projekter peger generelt på en række udfordringer, der er forbundet med at have en demenssygdom, når man er indlagt, og hvilke tiltag der kan iværksættes for at afhjælpe disse udfordringer under indlæggelsen.

Flere internationale undersøgelser viser, at patienter med demens, sammenlignet med andre patienter, er i større risiko for at få:

- Hospitalserhvervede komplikationer, fx infektioner, tryksår og faldhændelser
- Forlænget indlæggelsestid
- Udskrivelse med forøget plejebehov

Delirium er en særlig risiko for ældre mennesker med demens, der indlægges på sygehus og kan være en del af forklaringen på at indlæggelsesforløbet kompliceres, at indlæggelsen forlænges, og at kvaliteten af behandlingen forringes. Der er også stor risiko for, at patientens demenssymptomer accelererer efter delirium.

Forebyggelse af delirium er derfor særlig vigtigt for denne patientgruppe. De tiltag, der definerer et demensvenligt sygehus, er de samme indsatser, der også forebygger delirium hos patienter uden demens.

Du kan læse mere om delirium her

Pårørende spiller en helt særlig rolle på det demensvenlige sygehus. De pårørende kender patienten godt og kan i mange tilfælde supplere med vigtig viden, som patienten ikke nødvendigvis selv er i stand til at udtrykke.

For sundhedspersonalet er det derfor nødvendigt at få informationer fra de pårørende for at kunne tilrettelægge den optimale pleje og behandling, hvis det er muligt. For mange pårørende skaber det desuden tryghed at blive informeret og inddraget under indlæggelsesforløbet. For personen med demens er inddragelse af pårørende også helt central for deres oplevelse af tryghed og sikkerhed

I de tilfælde hvor der ikke er pårørende til stede er der både i Danmark og internationalt gode erfaringer med at inddrage frivillige, når patienter med demens indlægges. Frivillige kan gennem nærvær og samvær hjælpe til at skabe ro og tryghed under indlæggelsen.

For at sikre høj faglig kvalitet, sikkerhed og tryghed i indsatsen over for personer med demens, anbefales det, at sygehuset arbejder med de tre nedenstående indsatsområder. De tre indsatsområder er uløseligt forbundet, idet de ønskede ændringer kræver et samspil mellem tiltagene.

NATIONALT VIDENSCENTER FOR DEMENS

Personalets viden og kompetencer

Viden og kompetencer hos det sundhedsfaglige personale skaber grundlaget for en sikker og tryg indlæggelse for patienter med demens.

Det er afgørende at personalet har viden og kompetencer til at forstå og handle på de særlige udfordringer, som patienter med demens har under en indlæggelse.

Emner for kompetenceudvikling kan være kommunikation, delirium, smerter, psykiske symptomer og adfærdsændringer samt de dilemmaer, som personalet kan stå i, når patienten har demens.

Personalets viden og kompetencer kan vedligeholdes og udvikles løbende, fx gennem undervisning eller faglig refleksion med udgangspunkt i aktuelle problemstillinger eller cases.

Film om kommunikation og demens

Her kan du se en film om, hvordan man sørger for at opnå en god kommunikation med mennesker med demens, som er indlagt på sygehus.

E-learning om demensvenlige sygehuse

Nationalt videnscenter har udviklet to e-learning-kurser, der retter sig mod kompetenceudvikling af personale på sygehuse, et som er rettet mod al personale, også ikke sundhedsfagligt og en som er specifikt til personale med sundhedsfaglig baggrund.

Se de forskellige muligheder for e-learning fra Nationalt Videnscenter for Demens her

Du kan finde og downloade plakater, der opsummerer de forskellige læringspunkter fra e-learningen her:

Download plakaten med de syv kommunikationsråd fra e-learningen "ABC Demensvenligt sygehus" (pdf)

Download plakaten med gode råd om, hvordan du skaber tryghed og ro for patienten (pdf)

Demensvenlige arbejdsgange

De typiske arbejdsgange på et sygehus tager sjældent højde for nødvendige behov hos sårbare patienter med demens, der bliver indlagt på sygehus.

Det er afgørende for resten af indsatsen på det demensvenlige sygehus, at personalet hurtigt identificerer de patienter, der har en nedsat kognitiv funktion – diagnosticeret eller ej. Kognitiv funktion er derfor et centralt parameter, der bør vurderes hos alle, som indlægges på sygehuset. Men der skal udvises en særlig omhu for at sikre, at den kognitive funktion vurderes ved indlæggelsen af ældre patienter.

Du kan downloade plakaten "Identifikation af patienten med demens" her (pdf)

Du kan downloade skemaet til patienten 'Hvem er jeg?' her (pdf)

Du kan downloade en vejledning til udfyldelse af skemaet 'Hvem er jeg?' her (pdf)

Når en patient med nedsat kognitiv funktion er identificeret, skal informationen kunne videregives til relevante kollegaer, så undersøgelse, pleje og behandling kan tilpasses i et forløb med særlige hensyn.

NATIONALT VIDENSCENTER FOR DEMENS

De særlige hensyn, der bør tages til mennesker med demens, kan være:

- Undgå unødig ventetid, have god tid til samtalen med patienten og sørge for rolige omgivelser.
- Sikre dokumentation og videregivelse af information, fx ved at udvikle procedurer og redskaber, der understøtter tværfaglig kommunikation.
- Foretage medicingennemgang med særligt fokus på antipsykotika, anxiolytica, opioider og andre sederende lægemidler.
- Tilpasse personalekontakten, så den passer til de særlige behov hos patienten med demens, fx allokere ekstra personaleressourcer eller sikre et fast personale omkring patienten.
- Sikre en hensigtsmæssig udskrivelse, hvor der er fokus på de særlige behov, som patienter med demens har ved udskrivelse.

Mange af de tiltag, der knytter sig til et særligt forløb, er også tiltag, der bidrager til at forebygge delirium.

Du kan downloade plakaten "Forstå uro hos patienter med demens" her (pdf)

Nedenfor kan du se filmen, hvor professor og leder af Nationalt Videnscenter for Demens, Gunhild Waldemar, fortæller om demens og delirium, og hvordan forebyggelse kan forhindre, at et behandlingsforløb kompliceres eller forlænges.

(Vær opmærksom på, at filmen åbner i YouTube)

Fysiske omgivelser

Fysiske omgivelser, der er tilpasset patienten med demens, bidrager til at skabe tryghed og sikkerhed.

Sygehusets fysiske omgivelser kan være en stor udfordring for patienter med demens, der let bliver utrygge og urolige. Svækket hukommelse, nedsat orientering, rum- og retningsforstyrrelser samt manglende overblik er nogle af de symptomer, som patienter med demens har, og som gør, at det er svært at befinde sig i ukendte omgivelser.

Gennem en fokuseret indsats kan de fysiske omgivelser understøtte, at patienten med demens kan klare sig bedst muligt og derved bidrage til, at indlæggelsen bliver tryg og sikker.

Erfaringen viser, at man selv uden større investeringer kan arbejde med at gøre miljøet mere demensvenligt.

Idékatalog

Du kan læse mere om demensvenlige tiltag i Nationalt Videnscenter for Demens' Idékatalog.

Idékatalog: Demensvenlige sygehuse (pdf)

Senest opdateret: 30. oktober 2020